

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ประเด็นที่ สุขภาพกลุ่มวัย

หัวข้อ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี

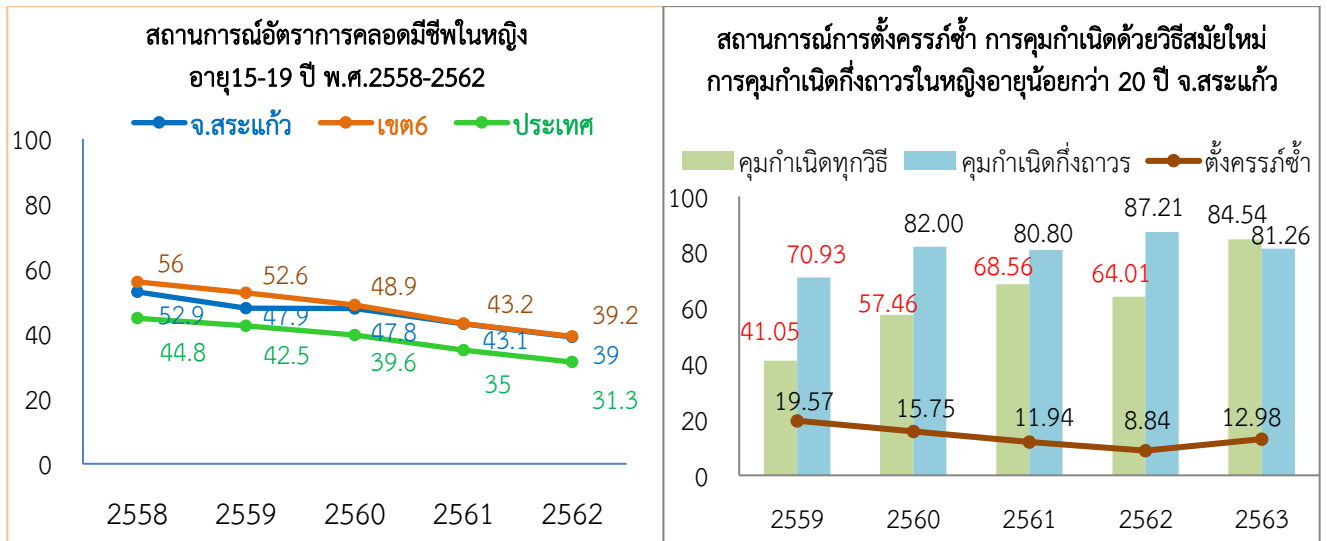
จังหวัดสระแก้ว รอบที่ 1/2564

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก: ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย

2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

สถานการณ์

เป้าหมายและผลงานปีงบประมาณ พ.ศ.2564

ตัวชี้วัด		สระแก้ว	เขต 6	ประเทศ
1. อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากร หญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน	เป้าหมาย	31.88	35.49	27
	ผลงาน*	4.76	3.97	3.99
2. ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	เป้าหมาย	13.5	13.5	13.5
	ผลงาน	3.74	11.34	13.92
3. ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอด หรือหลังแท้ง	เป้าหมาย	80	80	80
	ผลงาน	68.22	65.37	34.42
4. ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอด หรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด /ห่วงอนามัย)	เป้าหมาย	80	80	80
	ผลงาน	83.56	77.64	68.36

หมายเหตุ : * ผลงานอัตราการคลอด 15-19 ปี ยังไม่มีข้อมูล เนื่องจากระยะเวลาการประเมินผลงานของ HDC adjust ทุก 3 เดือน ข้อมูลที่รายงานเป็นข้อมูล HDC วันที่ 11 ม.ค.64

จากสถานการณ์อัตราการคลอดในวัยรุ่นจังหวัดสระแก้วย้อนหลัง 5 ปี พบว่ามีแนวโน้มลดลง แต่สูงกว่าค่าเป้าหมาย สำหรับการตั้งครรภ์ซ้ำมีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่และวิธีกึ่งถาวรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผลงานไตรมาสที่ 1 พบว่าการตั้งครรภ์ซ้ำไม่เกินค่าเป้าหมาย แต่ยังมีแม่วัยรุ่นหลังคลอดหรือแท้งประมาณ 1 ใน 3 ไม่รับบริการคุมกำเนิด ซึ่งการคุมกำเนิดเป็นมาตรการสำคัญในการลดปัญหาและผลกระทบจากการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่น

หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือแท้ง (เป้าหมาย > ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 41.05 เป็นร้อยละ 84.54 ในปี 2563 และปีงบประมาณ 2564 ไตรมาสที่ 1 ภาพรวมจังหวัดร้อยละ 68.22 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย โดยพบอำเภอวังน้ำเย็นดำเนินการได้ดี ผ่านค่าเป้าหมาย (ร้อยละ 100)

ส่วนการได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด / ห่วงอนามัย) (เป้าหมาย > ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 70.93 เป็นร้อยละ 81.23 ในปี 2563 และปีงบประมาณ 2564 ไตรมาสที่ 1 ภาพรวมจังหวัด ร้อยละ 83.56 ผ่านค่าเป้าหมาย โดยส่วนใหญ่ดำเนินการได้ดี และอำเภอเมืองสระแก้ว ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย (ร้อยละ 73.33)

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
วัยรุ่นหลังคลอด หรือแท้งไม่รับบริการคุมกำเนิด (ประมาณ 1 ใน 3)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในการฝังยาคุมกำเนิดและให้คำปรึกษา - ติดตามการคุมกำเนิดแม่วัยรุ่นหลังคลอดก่อนกลับบ้านเพื่อไม่ให้พลาดโอกาสในการป้องกันฯ / ติดตามในรายที่คุมกำเนิดวิธีชั่วคราวให้คุมกำเนิดอย่างต่อเนื่อง หรือ เปลี่ยนมาเป็นวิธีกึ่งถาวร - ขับเคลื่อนพ.ร.บ.การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นรับทราบสิทธิต่างๆ เช่น การฝังยาคุมกำเนิดฟรี ผ่านกลไกคณะกรรมการระดับจังหวัด - การสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ เช่น Line account TEEN CLUB / Line group / Facebook เป็นต้น - ติดตาม กำกับการจัดบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (QOF : Quality and Outcome Framework) ของเขตสุขภาพที่ 6 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์อนามัยที่ 6 มีแผนการพัฒนา ศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในการฝังยาคุมกำเนิดและให้คำปรึกษา ในเดือน เมษายน 2564 - จังหวัดสระแก้วจัดประชุม คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด วันที่ 7 ม.ค. 64 สำคัญในการประชุม 1. รายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 2. ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ และเป้าหมายการดำเนินงานปี 2564 3. การเตรียมความพร้อมการประเมิน ครั้งแผนยุทธศาสตร์ฯ - ศูนย์อนามัยที่ 6 สื่อสารข้อมูล ข่าวสาร และสิทธิประโยชน์สำหรับวัยรุ่นไปยัง ผู้รับผิดชอบงานของจังหวัดสระแก้ว โดย จังหวัดสระแก้วสื่อสารข้อมูลไปเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง - ศูนย์อนามัยที่ 6 เข้าร่วมประชุมกับ สปสช. เพื่อจัดทำแนวทางการจ่าย QOF ของเขตสุขภาพที่ 6

ดังนี้

จังหวัดสระแก้วมีแผนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปีงบประมาณ 2564

1. ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดสระแก้ว เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม พ.ร.บ. การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อให้วัยรุ่น ผ่านกลไกการประชุม (อย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อปี)
2. ประชุมพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัยรุ่นตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น ฉบับบูรณาการ (12 ม.ค. 2564)
3. ประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนฉบับบูรณาการ และมาตรฐานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ ฉบับบูรณาการ (มีนาคม 2564) เป้าหมาย 8 อำเภอ ได้แก่ เมืองสระแก้ว วังน้ำเย็น อรัญประเทศ คลองหาด วัฒนานคร เขาฉกรรจ์ โคกสูง วังสมบูรณ์
4. Coaching พัฒนางานตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน และอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
5. จังหวัดสระแก้วมอบนโยบาย จัดบริการคุมกำเนิดกึ่งถาวรในแม่วัยรุ่น อย่างน้อยร้อยละ 80 และการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ในแม่วัยรุ่น ร้อยละ 80 (QOF ปี 2564-2566) กำกับติดตามผล ทุก 2 เดือน
6. ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อน พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ระดับตำบลต้นแบบ (9 อำเภอๆ ละ 1 ตำบล)

ข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดจำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2564

ลำดับ	ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	เมือง	คลองหาด	ตาพระยา	วังน้ำเย็น	วัฒนานคร	อรัญประเทศ	เขาคอสูง	โคกสูง	วังสมบูรณ์	จังหวัด	เขต	ประเทศ
1.	อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน	เป้าหมาย	2,976	1,166	1,784	1,898	1,998	2,461	1,500	717	1,040	15,540	161,327	1,570,757
		ผลงาน	14	8	11	3	10	7	14	0	7	74	640	6,263
		อัตรา	4.70	6.86	6.17	1.58	5.01	2.84	9.33	0.00	6.73	4.76	3.97	3.99
		อัตรา Adjust	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	เป้าหมาย	58	8	11	3	9	11	7	0	0	107	1,129	9,668
		ผลงาน	2	0	1	0	0	0	1	0	0	4	128	1,346
		ร้อยละ	3.45	0.00	9.09	0.00	0.00	0.00	14.29	0.00	0.00	3.74	11.34	13.92
3.	ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่ได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอด หรือหลังแท้ง	เป้าหมาย	58	8	11	3	9	11	7	0	0	107	1,129	9,668
		ผลงาน	45	6	7	3	7	5	0	0	0	73	738	3,328
		ร้อยละ	77.59	75.00	63.64	100.00	77.78	45.45	0.00	0.00	0.00	68.22	65.37	34.42
4.	ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอด หรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด / ห่วงอนามัย)	เป้าหมาย	45	6	7	3	7	5	0	0	0	73	738	3,328
		ผลงาน	33	6	7	3	7	5	0	0	0	61	573	2,275
		ร้อยละ	73.33	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	0.00	0.00	0.00	83.56	77.64	68.36

*หมายเหตุ โรงพยาบาลโคกสูง และ โรงพยาบาลวังสมบูรณ์ ไม่มีบริการคลอด ที่มา : HDC วันที่ 11 ม.ค. 64

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ไม่มี

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

4.1.1 การค้นหาต้นแบบ หรือ Best Practice การให้คำปรึกษาทางเลือกการคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่นหลังคลอด หรือแท้ง

4.1.2 ประชาสัมพันธ์ช่องทางการให้บริการสายด่วนให้คำปรึกษา 1663 ให้เข้าถึงง่าย สะดวก และเอื้อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้เพิ่มมากขึ้น

4.1.3 สร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โรคเอดส์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

4.1.4 การนิเทศ ติดตามการดำเนินงานรายอำเภอ ในหน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับ

4.1.5 การขยายหน่วยบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย (RSA)

4.1.6 จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การขอรับคำปรึกษา/คำแนะนำด้านวางแผนครอบครัวและคุมกำเนิด อาจไม่ได้รับความสะดวก เนื่องจาก จำเป็นต้องลดระยะเวลาบริการให้สั้นลง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 ระหว่างผู้รับบริการและ ผู้ให้บริการ อาจทำให้ผู้รับบริการปฏิบัติตนในการวางแผนครอบครัวไม่ถูกต้อง อาจเกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ควรเพิ่มช่องทางการให้คำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์/โทรศัพท์โดยเฉพาะด้านวางแผนครอบครัว

4.1.7 กรณีสงสัยว่าตั้งครรภ์ แนะนำให้ผู้ขอรับบริการซื้อชุดทดสอบการตั้งครรภ์ตรวจด้วยตนเองจากร้านขายยา หากผลเป็นบวก แนะนำหญิงตั้งครรภ์ให้มาฝากครรภ์ตามระบบที่หน่วยบริการจัดไว้รองรับภายใต้สถานการณ์การระบาดของ COVID-19

4.1.8 กรณีตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สามารถปรึกษาได้ทางสายด่วนปรึกษาปัญหาเอดส์และท้องไม่พร้อม โทร. 1663 หรือ เพจเฟซบุ๊ก 1663 สายด่วนปรึกษาปัญหาเอดส์และท้องไม่พร้อม

4.2 สำหรับส่วนกลาง

4.2.1 พัฒนากลไกขับเคลื่อน พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากระดับประเทศสู่ระดับเขต และจังหวัด

4.2.2 การพัฒนาโปรแกรม HDC เนื่องจากประมวผลในโปรแกรม HDC ยังคลาดเคลื่อน โดยพบว่าข้อมูลผลงานการคลอด ไม่สัมพันธ์กับข้อมูลเป้าหมายของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี

ผู้รายงาน : นางสาวภูริภัคค์ พรหมมินทร์

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี : 20 มกราคม 2564

โทร : 084 019 8740

E-mail : Phuri.po9@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : แพทย์หญิงสุณีย์ เชื้อสุวรรณชัย

ตำแหน่ง : นายแพทย์ชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี : 20 มกราคม 2564

โทร : 081 647 8119

E-mail : suneemuk@ymail.com